

Biuletyn Informacyjny **TECHNIKA i USC**

ISSN 1425-2872

Nr 2 (19)

II kwartał 1999

cena 9 zł

Wydawca: PTH „TECHNIKA” sp. z o.o. 44-102 GLIWICE, ul. Toszecka 2, tel. (0-32) 231-97-03, fax 232-71-31

- *Rejestracja pochodzenia dziecka*
- *Wzór zgłoszenia zbioru danych osobowych GIODO*

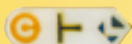

PTH „TECHNIKA” sp. z o.o.

44-102 Gliwice, ul. Toszecka 2, tel. (032) 231-97-03 (pbx), fax 232-71-31

***SZYLDY, TABLICE, TABLICZKI, ZNACZKI
FIRMOWE, TABLICZKI ZNAMIONOWE,
IDENTYFIKATORY, BRELOCZKI, UPOMINKI***

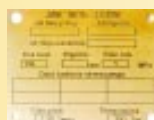
JORDAN

CLUB

HENRYK SIEMIERADZKI
"Sprzedawca wazonów"

depuis 1921
SLEDGERS
fabrique en France

N°22

16 LISTOPADA 1932 ROKU
DŁCZYŁA WÓJENPÓD MICHAŁA GRAŻYŃSKIEGO
UTWORZONO ARCHIWUM
ARTYSTYCZNYCH WÓJENPÓDŹYWA ŚLĄSKIEGO.
W 65 ROCZNICĘ TAMTEGO WYDARZENIA
WYSŁUKEM NACZELNEJ DYREKCJI
ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH W WARSZAWIE
I STARANCIEM ARCHIWISTÓW KATOWICKICH
BUDYNEK TEN ODDANO DO UŻYTKU.
KATOWICE, A.S. 1997

KANCELARIA NOTARIALNA
JANINA REMBIESA
NOTARIUSZ

TECHNIKA i USC

OGÓLNOPOLSKI
BIULETYN INFORMACYJNY
DLA URZĘDÓW STANU
CYWILNEGO

NR 2 (19)
II kwartał 1999 r.

ADRES REDAKCJI:

ul. Toszecka 2
44-102 Gliwice
tel. (0-32) 231-97-03 (pbx), fax 232-71-31
e-mail: pth@technika.gliwice.pl

REDAKTOR NACZELNY:

Władysław PENAR

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

- Wiesława Ogulewicz
e-mail: biuletyn@technika.gliwice.pl
- ZG SUSC

SKŁAD KOMPUTEROWY:

Andrzej Dębicki

DRUK:

„EPIGRAF” S.C.
ul. Bernardyńska 19
44-100 Gliwice
Nakład 2200 egz.
Niniejszy numer zamknięto
17 maja 1999 r.

WYDAWCA I KOLPORTER:

Przedsiębiorstwo Techniczno-
Handlowe „TECHNIKA” sp. z o.o.
ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice
tel. (0-32) 231-97-03 (pbx) fax 232-71-31

Cena 1 egzemplarza kwartalnika
„TECHNIKA i USC” wynosi w 1999r.
9,00 zł. PTH TECHNIKA prowadzi
sprzedaż biuletynu na zasadzie prenu-
meraty rocznej. Cena rocznej prenume-
raty wynosi 36,00 zł.

Prenumerata przyjmowana jest na
podstawie wpłaty dokonanej na kon-
to PTH „TECHNIKA” sp. z o.o.,
ul. Toszecka 2, 44-102 Gliwice,
w PKO I Oddział Gliwice, nr konta:
10202401-234102-270-1, z zaznacze-
niem liczby egzemplarzy. Należy rów-
nież podać dokładny adres odbiorcy
biuletynu.

Na pierwszej stronie okładki:
Siedziba USC w Gorzowie Wlkp.

W numerze:

Alicja Czajkowska

REJESTRACJA POCHODZENIA DZIECKA

W AKTACH STANU CYWILNEGO 4

Witold Lewicki

USTAWA O OCHRONIE DANYCH OSOBOWYCH

A REJESTRACJA STANU CYWILNEGO 9

WZORY AKTÓW STANU CYWILNEGO - DANIA 13

WZORY POLSKICH AKTÓW STANU CYWILNEGO 14

Krystyna Gładych

ZMIANA IMION I NAZWISK 16

Krystyna Gładych

NAZWISKA NOSZONE PO ZAWARCIU MAŁŻEŃSTWA 18

GALERIA USC - GORZÓW WIELKOPOLSKI 19

Aktualny numer biuletynu przeznaczamy na omó-
wienie procedury rejestracji bazy danych (w naszym
przypadku bazy danych urzędu stanu cywilnego)
w Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych
Osobowych.

Ogólne aspekty ochrony danych osobowych w urzę-
dach stanu cywilnego omawia w swoim artykule
„Ustawa o ochronie danych osobowych” kierow-
nik USC w Olsztynie mgr Witold Lewicki. Dodatko-
wo dołączyliśmy do biuletynu wkładkę zawierającą
komplet przykładowo wypełnionych wzorów dokumen-
tów wymaganych do zarejestrowania zbioru danych
urzędu stanu cywilnego w Biurze Generalnego Inspek-
tora Ochrony Danych Osobowych. Sposób wypełnienia wzorów dokumentów uzy-
skaliśmy od urzędu stanu cywilnego, który już zarejestrował swoją bazę danych
w Biurze Generalnego Inspektora. Sądzymy, że opublikowane przykłady wypeł-
nienia dokumentów będą pomocne w przeprowadzeniu rejestracji danych.
Materiały te publikujemy na prośbę czytelników.

Również wybór wzorów aktów stanu cywilnego (w bieżącym numerze wzory
aktów dotyczą administracyjnej zmiany nazwiska mężczyzny) dokonujemy na ży-
czenie czytelników. Liczymy jednocześnie na dalszą współpracę z szerszym gro-
nem autorów tekstów, co wzbogaci i urozmaici karty naszego biuletynu.

Redaktor Naczelny

Penar
Władysław Penar

REJESTRACJA POCHODZENIA DZIECKA W AKTACH STANU CYWILNEGO

Stan cywilny osoby stwierdza się na podstawie aktów sporządzonych w księgach stanu cywilnego. Tak więc akty stanu cywilnego nie mają charakteru konstytutywnego a jedynie deklaratoryjny. Skutki prawne istnieją bowiem od momentu zdarzenia (urodzenia, zgonu), oświadczenia woli np. zawarcia małżeństwa, a nie od zarejestrowania tych faktów w księgach stanu cywilnego.

Akty stanu cywilnego stanowią dowód stwierdzający zaistnienie zdarzenia określając podmiot tego zdarzenia. Dane w nich zamieszczone pozwalają na ustalenie stanu cywilnego osoby, jej zdolności do czynności prawnych, wstępnych, zstępnych, pochodzenia dziecka, istnienia lub nieistnienia małżeństwa, stosunku przysposobienia itp.

Rejestrację stanu cywilnego reguluje *Prawo o aktach stanu cywilnego*. Prawne znaczenie rejestracji stanu cywilnego określa zawarta w nim zasada, że akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych; ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym (art.4 prawa o aktach stanu cywilnego). Zasada ta odnosi się zarówno do aktów sporządzonych w trybie zwykłym jak i aktów, których treść została ustalona, odtworzona, transkrybowanych itp.

Akt stanu cywilnego ma zatem moc dowodową nawet wówczas, gdy stwierdza zdarzenia niezgodne z prawdą. Traci on swoją moc dowodową dopiero w momencie unieważnienia przez sąd w postępowaniu nieprocesowym.

Akt stanu cywilnego powinien zawierać tylko dane wymagane przez prawo. W szczególności w akcie stanu cywilnego nie można zamieszczać danych naruszających dobra osobiste (art. 18 ust.1 prawa o a.s.c.) np. dziecko urodzone w zakładzie karnym, znalezione, nieznanym rodziców itp.

Jeżeli po sporządzeniu aktu stanu cywilnego nastąpią zdarzenia, które mają

wpływ na jego treść lub ważność, zmiany z nich wynikające wpisuje się do aktu w formie wzmianki dodatkowej, na podstawie prawomocnych orzeczeń sądowych, ostatecznych decyzji administracyjnych, odpisów z aktów stanu cywilnego oraz innych dokumentów mających wpływ na treść lub ważność aktu (art.21 ust.1 i 2 prawa o a.s.c.).

Ustalenie danych o stanie cywilnym i osobistym zwane rejestracją stanu cywilnego leży w interesie zarówno osób fizycznych jak i w interesie ogólnopublicznym. Dlatego prowadzenie ksiąg stanu cywilnego poddane jest szczególnym regułom tj. zasadzie prawdy obiektywnej, powszechności, zupełności itp., które gwarantują prawidłowość tych ksiąg. Stąd też obowiązek zawiadamiania urzędów stanu cywilnego o orzeczeniach sądowych mających wpływ na treść aktów stanu cywilnego.

Ustalenie pochodzenia dziecka to ustalenie macierzyństwa i ojcostwa czyli ustalenie, że dziecko pochodzi od określonych dwojga osób, z których kobieta jest matką dziecka a mężczyzna ojcem. Ustalenie pochodzenia dziecka antycypuje stosunek prawny rodziców i dzieci.

Ustalenie macierzyństwa

Ustalenie macierzyństwa nie stwarza na ogół trudności. W zaświadczeniu lekarskim (zgłoszenie urodzenia noworodka), które jest podstawą sporządzenia aktu urodzenia, lekarz odbierający poród autorytatywnie stwierdza, że określonego dnia, o określonej godzinie kobieta o ustalonych danych osobowych urodziła dziecko określonej płci.

Sporządzenie aktu urodzenia z wpisem dotyczącym osoby matki oznacza, że kobieta objęta tym wpisem jest w świetle prawa matką dziecka.

Mogą się zdarzyć przypadki powodujące trudności w ustaleniu macierzyństwa np. dziecko zostało znalezione lub sfałszowano zaświadczenie lekarskie

przez wpisanie kobiety, która nie jest matką dziecka. Kwestii tej nie rozstrzygnie jednak kierownik urzędu stanu cywilnego. Jest to okoliczność wymagająca rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym w procesie o zaprzeczenie macierzyństwa. Legitymację procesową posiadają w takim przypadku: dziecko, kobieta nie będąca matką a wpisana do aktu urodzenia dziecka jako matka, jej mąż, mężczyzna który uznał dziecko, mężczyzna którego ojcostwo ustalił sąd oraz prokurator.

Wyrok ustalający istnienie lub nieistnienie macierzyństwa nie tworzy nowego stanu prawnego lecz stwierdza stan istniejący od chwili poczęcia dziecka i jest podstawą do zamieszczenia wzmianki dodatkowej w akcie urodzenia. Ustalenie macierzyństwa jest nieodzowną przesłanką ustalenia ojcostwa, które jest tylko wtedy możliwe, gdy nie istnieją wątpliwości co do osoby matki.

Ustalenie ojcostwa

Ustalenie ojcostwa jest problemem bardziej skomplikowanym wobec naukowych trudności pochodzenia dziecka od określonego mężczyzny. Przepisy polskiego prawa określają trzy sposoby ustalenia ojcostwa:

- domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki
- uznanie dziecka przez ojca
- sądowe ustalenie ojcostwa.

Te trzy sposoby wzajemnie się wykluczają tzn. nie można ustalić ojcostwa np. przez uznanie przez jego ojca w sytuacji, gdy dziecko korzysta z domniemania pochodzenia od męża matki - bez uprzedniego obalenia tego domniemania.

Domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki (art. 62 § 1 k.r.o.)

Domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki zachodzi wówczas, gdy

dziecko urodziło się w czasie trwania małżeństwa albo przed upływem trzystu dni od jego ustania lub unieważnienia. Jeżeli dziecko urodziło się przed upływem 300 dni od ustania lub unieważnienia małżeństwa lecz po zawarciu przez matkę drugiego małżeństwa domniemywa się, że pochodzi ono od drugiego męża (art.62 § 2 k.r.o.). Domniemania powyższe mogą być obalone tylko w procesie o zaprzeczenie ojcostwa.

W przypadku rozwiązania małżeństwa przez rozwód datą ustania małżeństwa nie jest data orzeczenia rozwodu lecz data uprawomocnienia się wyroku rozwodowego.

Z domniemania ustawodawca wyprowadza przypuszczenie o ojcostwie bez przeprowadzania jakiegokolwiek dowodu. Wystarczy tylko fakt urodzenia się dziecka we wskazanym okresie z matki, której mężem jest określony mężczyzna. Domniemanie to utrzymuje się tak długo, dopóki nie zostanie obalone na skutek powództwa o zaprzeczenie ojcostwa (art.62 § 3 k.r.o.).

Osobami, które mogą wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa są: mężczyzna, do którego odnosi się domniemanie, jego przedstawiciel ustawowy, matka dziecka, dziecko lub prokurator.

Zaprzeczenie ojcostwa wynikające z orzeczenia sądowego będzie wpisane w akcie urodzenia dziecka w formie wzmianki dodatkowej. W takim przypadku dane dotyczące ojca dziecka wpisane zostaną zgodnie z postanowieniami art.42 ust.2 prawa o a.s.c.

Domniemanie z art.62 k.r.o. obowiązuje bezwzględnie, choćby dla każdego było oczywiste (np. ze względu na długoletnią rozłąkę małżonków), że dziecko nie pochodzi od męża matki; nie może go też kwestionować kierownik urzędu stanu cywilnego (vide J.Litwin: *Prawo o aktach* ... s.89).

Przez czas trwania małżeństwa należy rozumieć okres od chwili zawarcia małżeństwa do jego ustania. Jeżeli więc dziecko urodziło się choćby bezpośrednio po zawarciu małżeństwa, domniemanie z art.62 k.r.o. przemawia za tym, że ojcem dziecka jest mąż matki.

Ustanie małżeństwa w rozumieniu art.62 k.r.o. powoduje:

- śmierć jednego z małżonków
- orzeczenie rozwodu (małżeństwo rozwiązuje się z dniem uprawomocnienia wyroku rozwodowego)
- uznanie jednego z małżonków za zmarłego (małżeństwo ustaje z chwilą, która w orzeczeniu za zmarłego uznana została jako chwila śmierci).

Za datę rozwiązania małżeństwa w razie jego unieważnienia należy przyjąć dzień uprawomocnienia się wyroku.

Przy obliczaniu terminu 300 dni od ustania lub unieważnienia małżeństwa nie należy liczyć dnia kiedy nastąpiło zdarzenie powodujące ustanie lub unieważnienie małżeństwa. Termin ten kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu. Tak więc:

Dziecko urodzone w przededniu zawarcia przez jego matkę małżeństwa albo następnego dnia po upływie 300 dni od chwili ustania małżeństwa nie korzysta z domniemania art.62 k.r.o.

Zbieg dwu domniemań, domniemanie z art.62 k.r.o. a uznanie męża matki za zmarłego lub stwierdzenie jego zgonu

Zbieg dwu domniemań wchodzi w rachubę wówczas, gdy kobieta po ustaniu lub unieważnieniu małżeństwa wstępuje ponownie w związek małżeński i przed upływem 300 dni od ustania bądź unieważnienia małżeństwa poprzedniego wydaje na świat dziecko. Ten przypadek reguluje art.62 § 2 k.r.o. Ustawa daje pierwszeństwo domniemaniu pochodzenia dziecka z drugiego małżeństwa, jako bardziej prawdopodobnemu i korzystniejszemu dla dziecka.

Domniemanie z art.62 § 2 k.r.o. wyklucza całkowicie domniemanie z § 1 tego artykułu. W związku z tym, jeżeli domniemanie z § 2 zostanie obalone na drodze zaprzeczenia ojcostwa, domniemanie pochodzenia dziecka z pierwszego małżeństwa nie odżywa - dziecko jest traktowane jako dziecko, którego ojciec jest nieznany. Nie wyłącza to oczywiście ustalenia ojcostwa pierwszego męża w drodze uznania lub sądowego ustalenia ojcostwa.

Drugi wypadek zbiegu dwu domniemań to urodzenie dziecka przez kobietę pozostającą w bigamicznym zwią-

ku małżeńskim. Ustawa o tym nie wspomina, należy więc przyjąć odpowiednią wykładnię art.62 k.r.o. i przepisów o unieważnieniu małżeństwa.

Ponieważ wg konstrukcji k.r.o. małżeństwo bigamiczne nie jest z samego prawa nieważne, dzieci zrodzone z takiego małżeństwa ustawa traktuje jako pochodzące z małżeństwa niewadliwego. Na korzyść dziecka zrodzonego z matki pozostającej w bigamicznym małżeństwie przemawia domniemanie pochodzenia dziecka od jej drugiego męża. Jednak skoro pierwsze małżeństwo matki nie ustało ani nie zostało unieważnione, takie samo domniemanie wskazuje na to, że dziecko pochodzi od jej pierwszego męża. Nie można oczywiście przyjąć, że dziecko ma dwóch ojców. Z tych to względów należy stosować art.62 § 2 k.r.o.

Zbieg dwu domniemań może wystąpić w związku z uznaniem za zmarłego męża matki. Gdy mąż zostaje uznany za zmarłego - małżeństwo, mimo domniemania jego śmierci, trwa nadal, jeżeli w rzeczywistości mąż żyje. Małżeństwo to ustaje ostatecznie dopiero wtedy, gdy żona zawrze drugie małżeństwo ale tylko w dobrej wierze tj. o ile ani ona ani jej drugi mąż nie wiedzieli w chwili zawarcia małżeństwa o niezgodności uznania za zmarłego ze stanem rzeczywistym. Jeżeli natomiast stan rzeczywisty był im znany, drugie małżeństwo jest bigamiczne i może być rozwiązane z powodu istnienia poprzedniego małżeństwa. W takim przypadku może dojść do zbiegu dwu domniemań w razie urodzenia dziecka przez kobietę w czasie trwania obydwu związków małżeńskich. Dowód może być w takim przypadku przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie postanowienia o uznaniu za zmarłego.

W takim przypadku - zbiegu dwu domniemań w związku z uznaniem za zmarłego - nie ma w istocie rzeczy różnicy w stosunku do poprzednio omawianego. Dlatego też należy tu odpowiednio stosować art.62 § 2 k.r.o.

Jaka jest zatem sytuacja prawna dziecka, gdy uznanie męża jego matki za zmarłego zostało uchylone a dziecko urodziło się po dacie określonej w postanowieniu o uznaniu za zmarłego jako chwila jego domniemanej śmierci?

Należy odróżnić wypadek, gdy żona mężczyzny uznanego za zmarłego zawarła w czasie jego nieobecności drugi związek małżeński od wypadku, gdy tego nie uczyniła.

W 1. wypadku trzeba omówić trzy stany faktyczne zależne od tego, kiedy dziecko się urodziło:

- dziecko urodziło się w czasie trwania drugiego małżeństwa lub przed upływem 300 dni od jego ustania lub unieważnienia
- dziecko urodziło się przed zawarciem ponownego małżeństwa
- dziecko urodziło się po upływie 300 dni od ustania lub unieważnienia ponownego małżeństwa.

Rozwiązanie dla pierwszego stanu faktycznego omówiono wyżej.

Rozwiązanie dla drugiego stanu faktycznego: w przypadku uchylecia postanowienia o uznaniu za zmarłego pierwszego męża matki odżywa domniemanie pochodzenia dziecka z pierwszego małżeństwa, które może być obalone wyłącznie w drodze zaprzeczenia ojcostwa.

W trzecim stanie faktycznym: domniemanie pochodzenia dziecka od pierwszego męża nie wchodzi w ogóle w rachubę, gdyż z upływem tego terminu upływa w każdym razie 300 dni od ustania pierwszego małżeństwa.

W 2. wypadku - gdy matka dziecka nie zawarła po uznaniu jej pierwszego męża za zmarłego ponownego małżeństwa - należy wyodrębnić dwa stany faktyczne. - Czy w czasie od upływu 300 dni od daty domniemanej śmierci męża matki do uprawomocnienia się postanowienia uchylającego skutki uznania go za zmarłego nastąpiło ustalenie ojcostwa innego mężczyzny w drodze sądowej lub na skutek uznania dziecka, czy też zdarzenia te nie nastąpiły. W ostatnim przypadku odżywa w pełni domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki uznanego za zmarłego, gdyż wszystkie skutki rozwiązania małżeństwa ustają a postanowienie uchylające postanowienie o uznaniu za zmarłego stanowi podstawę do wpisania męża matki jako ojca do aktu urodzenia dziecka. Nie wyłącza się ewentualnego zaprzeczenia ojcostwa w trybie przewidzianym w art.63 k.r.o.

Uchylenie natomiast orzeczenia o uznaniu za zmarłego nie może mieć takiego znaczenia wówczas, gdy w tym czasie nastąpiło sądowe ustalenie ojcostwa innego mężczyzny lub uznanie dziecka przez innego mężczyznę, gdyż każde z tych ustaleń ojcostwa zachowuje nadal pełną moc, jako dokonane w czasie, gdy za dzieckiem przemawiało domniemanie z art.62 k.r.o.

Analogiczne zasady należy stosować do wypadków, gdy się okaże, że śmierć męża matki nastąpiła w innej chwili niż oznaczono w postanowieniu o uznaniu za zmarłego, gdyż skutki uznania za zmarłego ulegają wówczas odpowiedniej zmianie.

Uznanie dziecka przez jego ojca

Jest to kolejna forma ustalenia ojcostwa. Polega ona na tym, że mężczyzna, który nie jest mężem matki dziecka, stwierdza przez złożenie oświadczenia do protokołu przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego lub przed sądem, że jest to jego dziecko (art.art.72-83 k.r.o. i art.art. 43 i 44 prawa o a.s.c.).

W świetle kodeksu rodzinnego i opiekuńczego uznanie stanowi przyznanie się do ojcostwa i jest zarazem czynnością prawną. Dokonać jej może tylko ojciec dziecka, który posiada pełną zdolność do czynności prawnych. Ojciec posiadający ograniczoną zdolność może dziecko uznać tylko za zgodą przedstawiciela ustawowego (art.74 k.r.o.).

Uznanie dokonane przez ojca nie posiadającego pełnej zdolności do czynności prawnych powoduje bezwzględną nieważność uznania.

Uznanie jest czynnością prawną jednostronną. Dziecko nie jest stroną tej czynności, choć dla jego skuteczności w przypadku, gdy jest ono pełnoletnie, potrzebna jest jego zgoda. Dla skuteczności uznania niezbędna jest zgoda matki.

Uznanie ma charakter deklaratoryjny, stwierdza bowiem naturalny stosunek ojcostwa.

Uznane może być dziecko małoletnie, pełnoletnie a także dziecko poczęte oraz dziecko nieżyjące, jeżeli pozostawiło zstępnych.

Nie ma przeszkód do uznania dziecka uprzednio przysposobionego, za wyjątkiem przysposobienia zwanego anonimowym tj. z art. 119' k.r.o.

Niedopuszczalne jest uznanie dziecka w przypadku nieustalonego macierzyństwa, ponieważ przesłanką uznania jest m.in. zgoda matki. Istnieje jednak taka sytuacja, kiedy matka takiej zgody wyrazić nie może, ponieważ:

- nie żyje,
- nie przysługuje jej władza rodzicielska,
- porozumienie się z nią napotyka na trudne do przezwyciężenia przeszkody.

W wymienionych sytuacjach do skuteczności uznania potrzebna jest zgoda przedstawiciela ustawowego dziecka, którym jest opiekun prawny. Na dokonanie tej czynności opiekun powinien uzyskać zgodę władzy opiekuńczej, gdyż art.156 k.r.o. wymaga, aby we wszystkich ważniejszych sprawach dotyczących osoby lub majątku dziecka opiekun działał za zgodą sądu.

Zgody na uznanie dziecka nie może wyrazić matka małoletnia, ponieważ nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych. Nie przysługuje jej w takiej sytuacji władza rodzicielska, chyba, że jako małoletnia zawarła małżeństwo, przez co nabyła pełnoletność (art.10 § 2 k.c.).

Jednakże w art. 77 §2 k.r.o. ustawodawca wyłączył możliwość wyrażenia zgody na uznanie dziecka nie urodzonego lecz poczętego przez jakąkolwiek inną osobę niż matka dziecka. W tej sytuacji zgodę może wyrazić matka mająca ograniczoną zdolność do czynności prawnych, a więc także małoletnia.

W przypadku, gdy matka nie ma zdolności do czynności prawnych np. ma mniej niż 13 lat, czy też jest ubezwłasnowolniona, uznanie dziecka jest niemożliwe.

Uznanie dziecka przez ojca przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego musi być dokonane osobiście. Oświadczenie takie ma formę protokołu.

Zgoda matki, przedstawiciela ustawowego dziecka, osoby pełnoletniej, która ma być uznana czy przedstawiciela ustawowego ojca nie mającego pełnej zdolności do czynności prawnej powinna być wyrażona przed kierownikiem urzędu

stanu cywilnego do protokołu, bądź złożona w formie pisemnej z podpisem urzędowo poświadczonym.

Zgoda przedstawiciela ustawowego ojca nie mającego pełnej zdolności do czynności prawnej powinna być złożona przed uznaniem lub w trakcie uznania. Jeżeli w takim przypadku ojciec dokona sam uznania dziecka - jego czynność prawna (uznanie) będzie bezwzględnie nieważna.

Zgoda pozostałych osób może być wyrażona przed uznaniem, jednocześnie z nim bądź po uznaniu lecz tylko w ciągu trzech miesięcy.

Ustawodawca dopuszcza możliwość dokonania uznania bez zgody matki, jednak tylko wówczas, gdy dziecko jest pełnoletnie a zgody matki uzyskać nie można ponieważ nie żyje albo porozumienie z nią napotyka na trudne do przezwyciężenia przeszkody (art.77 § 3 k.r.o.).

Jeżeli rodzice dziecka są obywatelami polskimi, uznanie dziecka może nastąpić również za granicą - przed polskim konsulem. Oświadczenie o uznaniu dziecka ma w takim przypadku formę protokołu, który konsul niezwłocznie przesyła do urzędu stanu cywilnego miejsca sporządzenia aktu urodzenia dziecka. Jeżeli uznanie dotyczy dziecka poczętego - do urzędu stanu cywilnego miejsca zamieszkania matki (art.14 ust.2 prawa o a.s.c.). Jeżeli matka dziecka nie ma w kraju miejsca zamieszkania, właściwość urzędu stanu cywilnego ustala się według zasad wskazanych w art.15 prawa o a.s.c.

Uznać dziecko można również w zagranicznym urzędzie lub instytucji która, wg prawa państwa-miejsca uznania, ma uprawnienia w tym zakresie. Uznania w takiej formie może dokonać obywatel polski jak również cudzoziemiec, stosownie do postanowień ustawy z dnia 12 listopada 1965 r. prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. nr 46, poz.290).

Uznanie dziecka dokonane w zagranicznym urzędzie nie musi mieć formy protokołu. Zgodnie z art.12 ppm. do ważności czynności wystarczy zachowanie formy przewidzianej przez prawo państwa, w którym czynność zostaje dokonana. Muszą być jednak zachowane wymogi art.19 § 2 powołanej ustawy.

Jeżeli uznanie następuje przed sporządzeniem aktu urodzenia lub dotyczy dziecka poczętego, treść oświadczenia wpisuje się do księgi urodzeń. W przypadku, gdy uznanie dziecka następuje przy sporządzaniu aktu urodzenia, akt ten sporządza się jak dla dziecka pochodzącego z małżeństwa z tym, że w rubryce „UWAGI” zamieszcza się adnotację, iż dziecko zostało uznane w określonej dacie i przed określonym organem.

W przypadku uznania dziecka po sporządzeniu aktu urodzenia, treść oświadczenia wpisuje się do aktu w formie wzmianki dodatkowej.

Zgodnie z art.89 §1 k.r.o. dziecko uznane nosi zawsze nazwisko ojca, chyba że ojciec za zgodą osób, których zgoda jest niezbędna do ważności uznania, złoży przy uznaniu oświadczenie, że będzie ono nosiło nazwisko matki. Jeżeli w momencie uznania dziecko ukończyło 13 lat, potrzebna jest również jego zgoda.

Jeżeli z oświadczenia o uznaniu dziecka, złożonego przed sądem lub polskim konsulem, nie wynika wprost nazwisko dziecka - nosi ono nazwisko ojca z mocy samego prawa.

Nazwisko dziecka w przypadku sądowego ustalenia ojcostwa

W przypadku braku domniemania pochodzenia dziecka z małżeństwa i wobec nie złożenia oświadczenia o uznaniu dziecka, ustalenia pochodzenia dziecka od określonego mężczyzny dochodzi się w trybie sądowym w procesie o ustalenie ojcostwa. Legitymację procesową w tym przedmiocie, jak już wyżej podano, posiada dziecko, jego matka i prokurator.

Jeżeli nastąpiło sądowe ustalenie ojcostwa, kierownik urzędu stanu cywilnego dokonuje w akcie urodzenia dziecka stosownego wpisu, zgodnie z treścią orzeczenia sądowego, w formie wzmianki dodatkowej.

Sądowe ustalenie ojcostwa nie powoduje z mocy samego prawa, jak w przypadku uznania, nabycia przez dziecko nazwiska ojca. Zmiana nazwiska dziecka w wyniku sądowego usta-

lenia ojcostwa następuje tylko w takim przypadku, jeżeli w orzeczeniu sądowym sąd tak postanowił, to jest orzekł, że dziecko nosić będzie nazwisko ojca.

W myśl bowiem art.89 § 2 k.r.o. sąd w orzeczeniu ustalającym ojcostwo nadaje dziecku, na wniosek jego przedstawiciela ustawowego, nazwisko ojca. Nadanie nazwiska przez sąd w tym trybie jest obligatoryjne. Sprzeciw ojca nie ma tu żadnego znaczenia.

Natomiast w czasie uchylenia prawomocnego wyroku ustalającego ojcostwa np. w wyniku zaprzeczenia ojcostwa, dziecko traci nazwisko ojca i powraca do poprzedniego nazwiska.

Nazwisko dziecka o nieustalonym ojcostwie oraz dziecka nieznanych rodziców

Jeżeli nie nastąpiło uznanie dziecka lub sądowe ustalenie ojcostwa, dziecko nosi nazwisko matki. Przy czym nie zawsze będzie to jej nazwisko rodowe. Może to być zatem:

- nazwisko rodowe matki,
- nazwisko nabyte przez zawarcie małżeństwa, które ustało na skutek śmierci małżonka lub rozwodu, gdy kobieta nie powróciła do nazwiska jakie nosiła przed zawarciem małżeństwa lub które nabyła wskutek zmiany nazwiska w trybie administracyjnym tj. na podstawie ustawy o zmianie imion i nazwisk (art.42 ust.2 prawa o a.s.c.).

Akt urodzenia dziecka nieznanych rodziców sporządza się na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego. Sąd nadaje dziecku imię i nazwisko, ustala datę i miejsce urodzenia oraz określa, jakie imiona rodziców i ich nazwiska rodowe mają być wpisane do aktu urodzenia dziecka. Nazwisko nadane dziecku wpisuje się jako nazwisko jego rodziców. Kierownik urzędu stanu cywilnego wypełnia poszczególne rubryki aktu urodzenia dziecka nieznanych rodziców, zgodnie z danymi zawartymi w orzeczeniu sądu. W rubryce „UWAGI” kierownik czyni adnotację o tym, że akt sporządzono na podstawie orzeczenia sądu, podając sygnaturę akt i datę wydania orzeczenia (art.52 prawa o a.s.c.).

Nadanie dziecku nazwiska męża matki

Instytucja prawna jaką jest nadanie dziecku nazwiska męża matki nie wpływa na stan cywilny dziecka i nie kształtuje nowych stosunków prawnych pomiędzy dzieckiem a jego rodzicami. Poza nazwiskiem ojczyma dziecko nie nabywa żadnych opartych na węzle pokrewieństwa praw oraz obowiązków względem ojczyma, i odwrotnie. Intencją tej instytucji jest zatarcie pozamałżeńskiego pochodzenia dziecka i wprowadzenie jednego nazwiska w rodzinie.

Nadanie dziecku nazwiska męża matki następuje poprzez złożenie oświadczenia przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Złożenie takiego oświadczenia przed sądem lub notariuszem nie rodzi skutków prawnych w tym zakresie. Uprawnienie to wynika z brzmienia art.90 § 1 k.r.o. Oświadczenie takie muszą złożyć małżonkowie wspólnie. Przepis art.90 § 1 k.r.o. wymaga oświadczenia matki a nie jej zgody. Jest ono niezależne od przysługującej matce władzy rodzicielskiej, składa je ona bowiem w imieniu własnym a nie w imieniu dziecka.

W przypadku gdy dziecko ukończyło lat 13 konieczna jest też jego zgoda, wyrażona osobiście.

Nie można dziecku nadać nazwiska męża matki, jeżeli nosi ono nazwisko ojca, chyba, że zostało mu ono nadane na podstawie sądowego ustalenia ojcostwa – art.90 § 2 k.r.o. Nie jest więc istotne ustalenie pochodzenia dziecka, tylko fakt noszenia przez nie nazwiska ojca.

Można zatem nadać dziecku uznanemu przez ojca nazwisko męża matki, jeżeli nosi ono nazwisko matki.

Zgodnie z art.43 ust.2 prawa o a.s.c. oświadczenie to musi mieć formę protokołu. Właściwym do przyjęcia takiego oświadczenia jest każdy kierownik urzędu stanu cywilnego. Protokół stanowi podstawę dokonania w akcie urodzenia dziecka wzmianki dodatkowej, która ogranicza się jedynie do nazwiska dziecka.

Nie można przyjąć takiego oświadczenia w stosunku do dziecka nie urodzonego lecz poczętego; ustawodawca bowiem w art.90 § 1 k.r.o. używa określenia „matka małoletniego dziecka” a więc istnieje wyraźne wskazanie przepisu, że dotyczyć może dziecka już urodzonego.

Ustawa nie określa, kiedy oświadczenie takie może być złożone. Należy przyjąć, że może ono nastąpić:

- przed sporządzeniem aktu urodzenia; treść oświadczenia wpisuje się jak w przypadku uznania dziecka poczętego,
- w momencie sporządzenia aktu uro-

dzenia; akt sporządza się tak, jak dla dziecka nie pochodzącego z małżeństwa z tym zastrzeżeniem, że jako nazwisko dziecka wpisuje się nazwisko męża matki. W rubryce „UWAGI” czyni się stosowną adnotację o nadaniu dziecku nazwiska męża matki,

- po sporządzeniu aktu urodzenia; należy zamieścić wzmiankę dodatkową o zmianie nazwiska dziecka w wyniku oświadczenia o nadaniu dziecku nazwiska męża matki - treść pozostałych rubryk aktu urodzenia nie ulega zmianie.

W wypadku ustalenia na mocy wyroku sądowego nieistnienia małżeństwa matki z mężczyzną, który nie jest ojcem dziecka, traci ono nadane mu nazwisko, ponieważ przesłanką nadania dziecku nazwiska męża matki jest istnienie jej małżeństwa. Taki sam skutek wywołuje unieważnienie małżeństwa matki z mężczyzną, który nie jest ojcem dziecka.

Nadanie nazwiska męża matki nie wyklucza późniejszego ustalenia ojcostwa lub uznania dziecka.

*Alicja Czajkowska
Kierownik Oddziału
Prawno-Administracyjnego
w WSO Mazowieckiego Urzędu
Wojewódzkiego w Warszawie*

OFERTA SPECJALNA

Według pracowników Archiwum Państwowego najczęstsze zalecenia pokontrolne w archiwach urzędów stanu cywilnego dotyczą konieczności zainstalowania w każdym pomieszczeniu archiwum prostych urządzeń pomiarowych do **pomiaru wilgotności i temperatury** (szczegóły na ten temat można znaleźć w numerze 4 (13) biuletynu „TECHNIKA w USC” w artykule KATEGORIA „A”).

Oferujemy Państwu wysyłkową sprzedaż najbardziej uniwersalnego, a zarazem najtańszego urządzenia do pomiaru wilgotności i temperatury w jednej obudowie

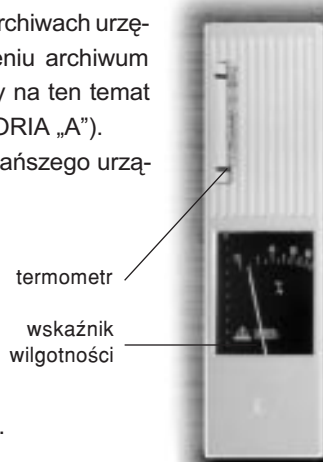
HIGROMETRU H-881 †

cena: 110,00 + VAT + koszty wysyłki.

Udzielamy pełnych świadczeń gwarancyjnych i doradztwa technicznego w zakresie zapewnienia właściwych parametrów przechowywania akt urzędów stanu cywilnego.

Zamówienia prosimy kierować pod adresem:

**PTH „TECHNIKA” sp. z o.o., ul. Toszecka 2,
44-102 Gliwice, tel. (0-32) 231-97-03 (pbx), fax 232-71-31**

USTAWA O OCHRONIE DANYCH OSOBOWYCH A REJESTRACJA STANU CYWILNEGO

Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16/64 z późniejszymi zmianami) w art. 23 stanowi: „dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach”. W przytoczonym przepisie wymienionych zostało trzynaście dóbr osobistych podlegających ochronie prawnej, których w naszej działalności zawodowej nie wolno naruszyć tj. ingerować w życie prywatne osoby naruszając jej dane osobowe (Dz.U. Nr 133/97 poz. 833). W myśl ustawy o ochronie danych osobowych przez dane osobowe rozumiemy każdą informację odnoszącą się do osoby fizycznej, której tożsamość jest określona lub można ją ustalić na podstawie tej informacji. W każdym akcie stanu cywilnego, jego odpisie zupełnym lub skróconym podstawowymi składnikami są: nazwisko, imię, data i miejsce urodzenia, które stanowią istotny element indywidualizacji osoby fizycznej. W warunkach polskich, podobnie jak i w innych krajach europejskich, dane osobowe uwzględniające cechy wyróżniające daną osobę w środowisku wymienione w cytowanym art. 23 kodeksu cywilnego mieszczą się także w konstytucyjnym pojęciu przyrodzonej i niezbywalnej godności człowieka (art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej-Dz. U. nr 78/97 poz. 483).

W księgach stanu cywilnego, które są przecież źródłem informacji o osobie, nie wszystkie dobra wymienione w art. 23 kodeksu cywilnego

się znajdują. Art. 18 ust. 1 prawa o aktach stanu cywilnego nakazuje kierownikowi urzędu wpisanie tylko danych wymaganych przez prawo; w szczególności w akcie stanu cywilnego nie mogą znaleźć się dane, które mogą naruszyć dobra osobiste osoby dla której ten akt został sporządzony. Dodatkowo w ust. 2 tegoż artykułu wpisano, by na wniosek osoby zainteresowanej, organu państwowego lub z urzędu dokonać skreślenia wpisu, który naruszałby dobra osobiste tej osoby. Dobrem osobistym, które podlega ochronie prawnej a wpisywanym do aktu stanu cywilnego jest nazwisko osoby, jej stan cywilny, płeć, data urodzenia.

Na przestrzeni lat w aktach i dokumentach zbiorowych mogło zostać wpisanych wiele z tych przytoczonych dóbr lub też z nimi bardzo blisko związanych np. jako miejsce urodzenia osoby wymieniony jest szpital dla umysłowo chorych, miejscem zawarcia małżeństwa jest areszt, w aktach zawarta jest informacja o wyznaniu, w aktach zbiorowych znajduje się informacja z czyjej winy został orzeczony rozwód (sentencja wyroku), podawana jest rasa dziecka i rodziców (akty umiejscawiane). Dane osobowe znajdujące się w księgach podlegają ochronie prawnej na podstawie omawianej ustawy oraz przepisów naszego prawa o aktach stanu cywilnego. Stanowią one tajemnicę służbową, której się nie ujawnia. Tajemnicą służbową jest każda informacja uzyskana w związku z czynnościami służbowymi albo z wykonywaniem prac zleconych, której ujawnienie mogłoby narazić na szkodę interes publiczny lub prawnie chroniony interes obywateli. Każdy akt wpisany do ksiąg znaj-

dujących się w urzędzie stanu cywilnego jest dokumentem podlegającym ochronie. Za dokument uważa się każdą informację utrwaloną na piśmie, mikrofilmach, negatywach i fotografiach, nośnikach do zapisów informacji w postaci cyfrowej i na taśmach elektromagnetycznych, także w formie odpisu, wyciągu, kopii i tłumaczenia dokumentu.

Praca w urzędzie stanu cywilnego wymaga zachowania tajemnicy o informacjach znajdujących się w księgach. Za zachowanie wszelkiej tajemnicy uważa się spełnienie ustawowych wymogów dla zapewnienia ochrony tej informacji przed ujawnieniem. Art. 83 prawa o aktach stanu cywilnego mówi: „odpisy aktów stanu cywilnego oraz zaświadczenia określone w art. 79 tegoż prawa wydaje się na wniosek sądu, organu państwowego, osoby, której stan cywilny został w akcie stwierdzony, jej wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, małżonka lub przedstawiciela ustawowego”. Tenże przepis dopuszcza jednakże inne osoby lub instytucje do otrzymania odpisu lub zaświadczenia jeżeli wykażą one interes prawny. Przytoczony przepis dotyczy wydawania wypisów z aktów stanu cywilnego ze wszystkich ksiąg będących w posiadaniu urzędu a więc zarówno z ksiąg prowadzonych od 1 stycznia 1946 roku w trybie świeckiej rejestracji stanu cywilnego jak i z ksiąg znajdujących się w urzędzie a sporządzonych na podstawie innych przepisów (księgi kościelne, księgi prowadzone przez osoby świeckie itp.). Z tych ksiąg wydajemy wypisy w postaci odpisu zupełnego lub odpisu skróconego danego aktu czy zaświadczenia. Prawo o aktach stanu cywilnego nie reguluje zagadnienia, w jakich przypadkach wydawa-

ny jest odpis zupełny lub skrócony. W praktyce „odpis skrócony aktu”, który podaje treść ostateczną, stał się w sądach i obrocie administracyjnym zasadniczą postacią dokumentu do załatwienia przez zainteresowanego różnego rodzaju spraw. Zakres spraw, w których musi być przedstawiony odpis zupełny aktu jest niewielki: należą tu w zakresie drogi sądowej w świetle stanowiska doktryny i orzecznictwa - sprawy o ustalenie ojcostwa, jego zaprzeczenie i o sprostowanie aktu, jak również sprawy o ustalenie nieistnienia małżeństwa czy też jego unieważnienie; w zakresie postępowania administracyjnego sprawy o unieważnienie jednego z dwu aktów, o uzupełnienie treści aktu i sprostowanie oczywistego błędu pisarskiego w sporządzonym akcie.

Przy wydawaniu wypisu z aktu w celu przedstawienia go organom innego państwa należy pamiętać, że jeżeli w umowie międzynarodowej nie zaznaczono by był to wypis pełny (dosłowny) należy uważać, że chodzi o odpis skrócony. Urzędy stanu cywilnego nie są uprawnione do wydawania dokumentów w żadnej innej formie. Kserokopia aktu stanu cywilnego wydawana na żądanie zainteresowanego nie ma mocy dokumentu stanu cywilnego (patrz orzeczenie NSA w tej sprawie). Art. 25 prawa o aktach stanu cywilnego zezwala organom państwowym i instytucjom naukowym na przeglądanie ksiąg stanu cywilnego po uzyskaniu na piśmie zezwolenia (postanowienia) wydane go przez kierownika urzędu stanu cywilnego. W zezwoleniu należy podać jakie roczniki jakiego rodzaju ksiąg mogą być przeglądane oraz określić termin ważności zezwolenia. Dla instytucji naukowo-badawczych księgi stanu cywilnego stanowią bezcenny materiał z zakresu historii, demografii, onomastyki. Wydane zezwolenie upoważnia zainteresowanego jedynie do przeglądania ksiąg, zabrania nanoszenia w księgach jakichkolwiek adnotacji,

skreśleń, przeróbek czy kopiowania księgi (foto- lub kserokopie).

Celem ustawy o ochronie danych osobowych jest stworzenie prawnej ochrony strefy prywatności obywateli poprzez zapewnienie bezpieczeństwa informacjom osobowym przechowywanym w różnych usystematyzowanych zbiorach znajdujących się w różnych miejscach.

Rozwój informatyki spowodował, że coraz więcej zbiorów osobowych prowadzonych dotychczas w systemie książkowym czy kartotekowym może być przetwarzanych metodami informatycznymi, co stwarza z jednej strony możliwość łatwego i szybkiego dostępu do danych osobom, które są do tego upoważnione, z drugiej strony wykorzystania tych zbiorów dla celów innych niż cele, dla których były zbierane.

Zbieranie i opracowywanie danych osobowych może nieść zagrożenie dla dóbr osobistych obywateli, wprowadza różnego rodzaju zagrożenia dla intymności, dla praw obywatelskich. W ustawodawstwie naszego kraju do tej pory funkcjonowało wiele przepisów prawnych różnej rangi, określających zakres zbierania danych osobowych, ich wykorzystania i udostępniania osobom i podmiotom trzecim. Regulacje te nie zawsze były wystarczające i spójne, w szczególności w odniesieniu do wykorzystywania danych, które zostały już zgromadzone.

Do najpoważniejszych i jednocześnie największych zbiorów danych należy zaliczyć księgi stanu cywilnego, ewidencję ludności, ewidencję funduszy emerytalnych, konta bankowe, zbiory firm ubezpieczeniowych, dokumentację medyczną, rejestry usług medycznych (kasa chorych), płatników podatku i wiele innych rejestrów prowadzonych w ramach działalności gospodarczej.

Omawiana ustawa wprowadziła zunifikowane rozwiązania w zakresie zbierania, przechowywania, opracowywania i udostępniania danych osobowych. Zaproponowane rozwiązania przyjęte w ustawie o

ochronie danych osobowych wzorowane są na Konwencji nr 108 Rady Europy z dnia 28 stycznia 1981 r. o ochronie osób, z uwagi na automatyczne przetwarzanie danych o charakterze osobowym (konwencja ta weszła w życie 1 października 1985 r., Polska podpisała tę konwencję 21 kwietnia 1999 r.) oraz na obowiązujących w tym zakresie przepisach w państwach zrzeszonych w Unii Europejskiej, zwłaszcza na dyrektywie Rady Wspólnot Europejskich z dnia 24 października 1995 r.

Podstawowym celem omawianej ustawy jest określenie praw i obowiązków organów, instytucji i osób prowadzących zbiory danych oraz praw osób, których dane są przechowywane w zbiorach w taki sposób, aby zagwarantować maksymalną ochronę praw i wolności każdej osobie fizycznej oraz poszanowanie jej życia prywatnego. W związku z tym zaproponowane i przyjęte rozwiązania w omawianej ustawie mają zastosowanie zarówno dla zbiorów danych osobowych prowadzonych przy użyciu technik informatycznych powszechnie określanych jako techniki komputerowe, jak i dla zbiorów prowadzonych metodami tradycyjnymi, to znaczy w formie kartotek, skorowidzów, ksiąg, wykazów (art. 2 ustawy). Ma to na celu jednolitą ochronę wykorzystania danych osobowych gromadzonych tak za pomocą nowoczesnych jak i tradycyjnych metod.

Jeśli chodzi o podmiotowy zakres działania ustawy przyjęto, iż ustawa ma zastosowanie w zasadzie do wszystkich podmiotów sfery publicznej i niepublicznej prowadzących zbiory danych osobowych na terytorium Polski (organy państwowe i samorządu terytorialnego, państwowe, komunalne jednostki organizacyjne oraz podmioty niepaństwowe prowadzące zadania publiczne, osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej, które przetwarzają dane w związku z działalnością zarobkową, zawodo-

wą lub dla realizacji celów statutowych - art. 3 ustawy). Wyłączeniu podlegają jedynie zbiory prowadzone przez osoby fizyczne dla celów osobistych lub domowych (prywatne notesy komputerowe, zapisywane w domowym komputerze na własne potrzeby np. numery telefonów, adresy, daty urodzin, imienin itp.).

Zaistniała zatem potrzeba powołania organu właściwego w sprawach ochrony danych osobowych. Korzystając z rozwiązań wprowadzonych w krajach Unii powołano w naszym kraju niezależny organ generalnego inspektora ochrony danych osobowych. Generalnego inspektora ustawa ta wyposaża w szerokie uprawnienia kontrolne i decyzyjne, co powinno spowodować prawidłową realizację przepisów o ochronie danych osobowych (rozdział 2 art. 8-22 ustawy).

Ustawa stanowi, iż przetwarzanie (czyli zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie) danych osobowych może odbywać się wyłącznie na podstawie przepisów prawa. W naszej działalności podstawowym przepisem mówiącym o technice gromadzenia tego zbioru jest art. 2 ust.1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczania oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów.

Przetwarzanie danych odbywa się legalnie także wtedy, gdy osoba będąca źródłem danych jednoznacznie wyrazi na to zgodę. Rozumie się przez to oświadczenie woli, którego treścią jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych składające oświadczenie.

Przetwarzanie danych osobowych jest dozwolone również wtedy, gdy zebranie określonych danych leży w interesie osoby, której dane do-

tyczą. Ustawa o ochronie danych osobowych dopuszcza również możliwość zbierania i przetwarzania danych osobowych, gdy leży to w interesie publicznym lub ogólnospołecznym, w ramach obowiązków nałożonych na administrację która jest zobowiązana do prowadzenia takich zbiorów danych osobowych (dane osobowe są ogólnie dostępne, będą służyć badaniom naukowym, historycznym, dydaktycznym, statystycznym itp.). Zbieranie i przetwarzanie danych w tych przypadkach może odbywać się bez wiedzy osoby, której dane dotyczą, jednakże przetwarzanie w ten sposób danych osobowych nie może naruszać wolności i praw osoby, które one dotyczą - art.25 ustawy). Ten warunek ma istotne znaczenie, głównie w zakresie wykorzystania zgromadzonych danych osobowych.

W ustawie zapisano normy określające zakres zbieranych danych osobowych. Chodzi tu o to, aby zbieranie danych osobowych nie było nadmierne w stosunku do zadań podmiotu, który dane osobowe zbiera, opracowuje i wykorzystuje (art.26 ustawy). Prawo o aktach stanu cywilnego określa, jakie dane osobowe wpisujemy do aktu urodzenia (art.40 ust.2), aktu małżeństwa (art. 67 ust. 1) i aktu zgonu (art.67 ust.1 art.68 ust.1 - osoby o nieustalonej tożsamości). Warto tu nadmienić, że nowelizacja prawa o aktach stanu cywilnego dokonana w związku z wejściem w życie konkordatu zawartego między Polską a Watykanem nie wprowadziła obowiązku ujawniania w treści aktu małżeństwa informacji, że małżeństwo to zawarte zostało w kościele lub innym związku wyznaniowym i nie określa wyznania osób, które zawarły ten związek (informacja ta znajduje się w dokumentach zbiorowych tegoż aktu).

Przy pozyskiwaniu danych osobowych należy informować osoby w jakim celu dane się zbiera, a w przypadku, gdy istnieje obowiązek zbierania danych (np. dane statystycz-

ne), wskazać jego podstawę prawną. Informowanie o celu pobrania i wykorzystania danych osobowych powinno zatem zabezpieczać przede wszystkim przed zbyt pochopnym i nadmiernym zbieraniem danych, a także przed nieświadomym ich podawaniem np. osobom trzecim.

W ustawie przewidziano jednocześnie trzy wyjątki od tej ogólnej zasady, mianowicie: zbierający dane osobowe nie będzie miał urzędowego obowiązku informowania o tym osoby, jeżeli zezwala mu na to przepis niniejszej ustawy, będzie gromadził dane ogólnie dostępne lub będzie pobierał dane z innego zbioru w celu wypełnienia zadań zgodnych z prawem (rejestr skazanych, numery PESEL, nadawanie ukrytych znaczeń elementom numerów porządkowych w systemach ewidencjonujących osoby fizyczne - art. 28 ustawy).

Administrator zbioru ma obowiązek czuwania nad tym, aby przechowywane dane osobowe były merytorycznie poprawne i zgodne ze stanem faktycznym. Dane błędne lub nieprawdziwe powinny być usuwane.

Ustawa o ochronie danych osobowych określa warunki dopuszczalności zbierania danych osobowych o szczególnym charakterze, tzw. danych intymnych. W ustawie obowiązuje generalnie zakaz zbierania danych jak: pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniowa, partyjna lub związkowa, stan zdrowia, kod genetyczny, nałogi, upodobania seksualne (art.27 ust.1 ustawy). Ich ochrona powinna polegać na zabezpieczeniu przed zbieraniem i udostępnianiem osobom trzecim. Właściciel takiego zbioru - administrator - będzie mógł udostępniać posiadane dane wyłącznie podmiotom uprawnionym do otrzymania żądanej informacji na mocy przepisów prawa, a także wtedy, gdy udostępnienie nie naruszy praw i podstawowych wolności osoby, której te dane dotyczą (art.29 ustawy).

Każda osoba ma prawo do uzyskania informacji o tym, czy i jakie dane o niej są zgromadzone w zbiorze (art.32 ust. 1 ustawy). Jest to podstawowy warunek. Osobie tej przysługuje prawo do korekty danych nieprawdziwych lub błędnych (błędy pisarskie w aktach, brak niektórych danych osobowych jak np. drugie imię osoby lub brak danych o rodzicach czy małżonku, brak nazwiska rodzowego rodziców itp.), nieaktualnych (np. nie wpisana wzmianka o zmianie nazwiska, imienia, niepoprawna data lub miejsce zdarzenia). Osoba, której dane osobowe są zgromadzone w zbiorze danych, jest uprawniona do zaskarżenia udzielonej przez administratora zbioru informacji do generalnego inspektora ochrony danych osobowych, a także dochodzenia roszczeń w drodze powództwa cywilnego, jeżeli wskutek przetwarzania danych osobowych nastąpiło naruszenie jej dóbr osobistych lub poniosła ona szkody moralne.

Ustawa przewiduje niezbędne ograniczenia w zakresie udostępniania danych osobie, której dane te dotyczą. Administrator zbioru może odmówić udostępnienia jej danych tylko wtedy, jeżeli spowodowałoby to ujawnienie wiadomości stanowiących tajemnicę państwową lub zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa, porządku i bezpieczeństwa publicznego, interesu gospodarczego i finansowego państwa, ochrony dóbr osobistych innych osób (art.30 ustawy). W przypadku odmowy udostępnienia danych osobowych z wyżej wymienionych przyczyn, zainteresowanej osobie przysługuje skarga do generalnego inspektora ochrony danych osobowych.

Ustawa niniejsza przewiduje ogólne normy dotyczące wymogów dla zabezpieczenia zbiorów danych osobowych. W dotychczasowym ustawodawstwie brak było regulacji w tym przedmiocie. Dlatego w ustawie tej szczególnie nacisk położono na zabezpieczenie zbiorów

danych osobowych prowadzonych w systemie informatycznym. Chodzi tu głównie o zabezpieczenie dostępu do bazy informatycznej, do komputerów, nośników informacji (dysków, taśm, dyskietek itp. art.36-39).

Ustawa wprowadziła więc nową instytucję - rejestrację zbiorów danych osobowych prowadzonych zarówno w systemie informatycznym jak i metodami tradycyjnymi (art.40 ustawy).

Jeżeli chodzi o przekazywanie danych osobowych za granicę to przewiduje ona, iż mogą one być przekazywane głównie na zasadzie wzajemności lub za zgodą osoby, której dotyczą, a także gdy są powszechnie dostępne, są wykonaniem umowy między administratorem danych a osobą której dane dotyczą itp. (art.47-48 ustawy).

Konsekwencją takich regulacji ustawowych jest wprowadzenie odpowiednich przepisów karnych za naruszenie przepisów ustawy (rozdz.8 art.49-54). Jeśli chodzi o przepisy przejściowe, zdecydowano, by podmioty, które prowadzą obecnie zbiory danych osobowych dokonały ich zarejestrowania w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (ustawa weszła w życie 29 kwietnia 1998 roku).

Na podstawie art.45 pkt.1 omawianej ustawy Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 3 czerwca 1998 r. wydał Rozporządzenie w sprawie określenia podstawowych warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz.U. Nr 80/98 poz.521). Rozporządzenie powyższe nakazuje wdrożenie wszelkich środków administracyjnych, fizycznych i technicznych w celu zabezpieczenia zgromadzonych zasobów, ochrony przed zmianami, zniszczeniem, dostępem, ujawnieniem i utratą danych.

Administrator danych osobowych zobowiązany jest wyznaczyć osobę

zwaną administratorem bezpieczeństwa informacji, która odpowiada za bezpieczeństwo danych osobowych zgromadzonych w danym zbiorze a w szczególności za działania mające na celu zabezpieczenie przed dostępem do nich osób trzecich, za przetwarzanie tych danych oraz za podejmowanie odpowiednich działań w przypadku naruszenia zabezpieczeń systemu.

Kierownik danej jednostki organizacyjnej zobowiązany jest do określenia indywidualnego zakresu odpowiedzialności każdej osoby zatrudnionej przy przetwarzaniu danych osobowych - w stopniu odpowiednim do zadań tej osoby. Osoby te powinny być zaznajomione z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych.

Administrator danych osobowych powinien wydać instrukcję określającą zasady postępowania w przypadku wykrycia naruszenia ochrony danych osobowych. Powinna ona zawierać informacje o toku postępowania przy stwierdzeniu naruszenia systemu.

W dalszej części rozporządzenie określa normy zabezpieczeń w pomieszczeniach i urządzeniach, gdzie przetwarzane są dane osobowe, sposoby zabezpieczeń dysków, taśm, sposoby postępowania przy oddawaniu sprzętu do naprawy, likwidacji itp.

Administrator danych przetwarzanych w zbiorze istniejącym w dniu wejścia w życie rozporządzenia o którym mowa, zobowiązany jest do wykonania czynności wymienionych w § 2 w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia (rozporządzenie ukazało się 30 czerwca 1998 roku - Dz.U. Nr 80/98 poz.521). Do rozporządzenia dołączony jest wzór wniosku jaki należy przedstawić przy ubieganiu się o rejestrację bazy danych prowadzonej w urzędzie.

mgr Witold Lewicki
Kierownik USC w Olsztynie

WZORY AKTÓW STANU CYWILNEGO - DANIA

dokończenie z poprzednich 2 numerów biuletynu

AKT ZGONU

Det romersk-katolske trossamfund
(Anerkendt trossamfund)

DØDS- og BEGRAVELSESATTEST

Filnavn: Eget efternavn: For- og mellemnavn: Registreringssted for fødslen (sogn og kommune): Personnummer eller fødselsår og -dag:	
Registreringssted for døds- faldet (sogn og kommune): Dødsår og -dag: År og dag for jordpåkastelsen: Begravelsesstedet:	
Efterlevende eller tidligere afdøde ægtefæltes fulde navn: Ægtefæltes personnummer eller fødselsår og -dag:	

Overensstemmelsen med ministerialbogen bevidnes

Sted og dato

Embedsstenper
nr. 118

(tłumaczenie z j. duńskiego)

Kościół Rzymsko-Katolicki
(Uznana wspólnota wyznaniowa)

AKT ZGONU

Nazwisko :

Nazwisko własne :

Imiona i ew. I czł. nazwiska :

Miejsce urodzenia :
(parafia i gmina)

Numer personalny lub
data urodzenia :

Miejsce zgonu :
(parafia i gmina)

Data zgonu :

Data pogrzebu :

Miejsce pogrzebu :

Pełne nazwisko żyjącego lub
wcześniej zmarłego małżonka :

Numer personalny lub
data urodzenia małżonka :

Pieczęć urzędu
/okrągła, godło/

Poświadcza się zgodność z księgą parafialną

Miejsce i data

/-/ podpis nieczytelny

TŁUMACZENIE AKTU ZGONU

WZORY AKTÓW STANU CYWILNEGO

opracowane przez mgr Krystynę Gładych

WZMIANKI DODATKOWE: Decyzją Starosty Radomskiego z dnia 30.04.1999r. Nr SR-18/99 zalecono nazwisko i nazwisko rodowe mężczyźnie którego akt dotyczy: "Kowalski" na "Grabarek". Radom, dnia 1999.05.16 Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego <i>Barbara Lizonot</i>	Nr <u>17</u> Radom, data <u>24 kwietnia 1999</u> r. AKT MAŁŻEŃSTWA I. DANE DOTYCZĄCE OSÓB ZAWIERAJĄCYCH MAŁŻEŃSTWO: <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">Mężczyzna</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">Kobieta</td> </tr> <tr> <td>1. Nazwisko <u>Kowalski</u></td> <td><u>Imielska</u></td> </tr> <tr> <td>2. Imię (imiona) <u>Adam</u></td> <td><u>Barbara</u></td> </tr> <tr> <td>3. Nazwisko rodowe <u>Kowalski</u></td> <td><u>Czczot</u></td> </tr> <tr> <td>4. Stan cywilny <u>wdowiec</u></td> <td><u>rozwidziona</u></td> </tr> <tr> <td>5. Data urodzenia <u>15 maja 1950r.</u></td> <td><u>11 kwietnia 1965r.</u></td> </tr> <tr> <td>6. Miejsce urodzenia <u>Inowrocław</u></td> <td><u>Radom</u></td> </tr> <tr> <td>7. Miejsce zamieszkania <u>Radom</u></td> <td><u>Radom</u></td> </tr> </table> II. DANE DOTYCZĄCE DATY I MIEJSCA ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA: 1. Data <u>dwudziestego czwartego kwietnia tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego dziewiątego (24.4.1999) roku</u> 2. Miejsce <u>Radom</u> III. DANE DOTYCZĄCE RODZICÓW: Ojciec <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td>1. Nazwisko</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. Imię (imiona)</td> <td><u>Bogdan</u></td> <td><u>Ireneusz</u></td> </tr> <tr> <td>3. Nazwisko rodowe</td> <td><u>Kowalski</u></td> <td><u>Czczot</u></td> </tr> </table> Matka <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td>1. Nazwisko</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. Imię (imiona)</td> <td><u>Irena</u></td> <td><u>Irmina</u></td> </tr> <tr> <td>3. Nazwisko rodowe</td> <td><u>Piasek</u></td> <td><u>Bielska</u></td> </tr> </table> IV. NAZWISKO NOSZONE PO ZAWARCIE MAŁŻEŃSTWA: 1. Mężczyzny <u>Kowalski</u> 2. Kobiety <u>Imielska</u> 3. Dzieci <u>Kowalski(a)</u> V. ŚWIADKOWIE: <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td>1. Nazwisko</td> <td><u>Kowalski</u></td> <td><u>Czczot</u></td> </tr> <tr> <td>2. Imię</td> <td><u>Dariusz</u></td> <td><u>Krystyna</u></td> </tr> </table> VI. UWAGI: Podpisy osób zawierających małżeństwo oraz świadków: <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;"><i>Adam Kowalski</i></td> <td style="width: 50%;"><i>Dariusz Kowalski</i></td> </tr> <tr> <td><i>Barbara Imielska</i></td> <td><i>Krystyna Czczot</i></td> </tr> </table> Stwierdzam, że osoby wymienione w rubryce I dokrzyły zgodne oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński. KIEROWNIK Urzędu Stanu Cywilnego <i>Barbara Lizonot</i> PRZYPISKI: <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td>1. Akt urodzenia męża sporządzony w USC</td> <td><u>Inowrocław</u></td> <td>Nr <u>105/1950/</u></td> </tr> <tr> <td>2. Akt urodzenia żony sporządzony w USC</td> <td><u>Radom</u></td> <td>Nr <u>121/1965/</u></td> </tr> <tr> <td>3. Mąż zmarł dnia w</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Akt zgonu męża sporządzony w USC</td> <td></td> <td>Nr</td> </tr> <tr> <td>4. Żona zmarła dnia w</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Akt zgonu żony sporządzony w USC</td> <td></td> <td>Nr</td> </tr> </table>	Mężczyzna	Kobieta	1. Nazwisko <u>Kowalski</u>	<u>Imielska</u>	2. Imię (imiona) <u>Adam</u>	<u>Barbara</u>	3. Nazwisko rodowe <u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>	4. Stan cywilny <u>wdowiec</u>	<u>rozwidziona</u>	5. Data urodzenia <u>15 maja 1950r.</u>	<u>11 kwietnia 1965r.</u>	6. Miejsce urodzenia <u>Inowrocław</u>	<u>Radom</u>	7. Miejsce zamieszkania <u>Radom</u>	<u>Radom</u>	1. Nazwisko			2. Imię (imiona)	<u>Bogdan</u>	<u>Ireneusz</u>	3. Nazwisko rodowe	<u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>	1. Nazwisko			2. Imię (imiona)	<u>Irena</u>	<u>Irmina</u>	3. Nazwisko rodowe	<u>Piasek</u>	<u>Bielska</u>	1. Nazwisko	<u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>	2. Imię	<u>Dariusz</u>	<u>Krystyna</u>	<i>Adam Kowalski</i>	<i>Dariusz Kowalski</i>	<i>Barbara Imielska</i>	<i>Krystyna Czczot</i>	1. Akt urodzenia męża sporządzony w USC	<u>Inowrocław</u>	Nr <u>105/1950/</u>	2. Akt urodzenia żony sporządzony w USC	<u>Radom</u>	Nr <u>121/1965/</u>	3. Mąż zmarł dnia w			Akt zgonu męża sporządzony w USC		Nr	4. Żona zmarła dnia w			Akt zgonu żony sporządzony w USC		Nr
Mężczyzna	Kobieta																																																														
1. Nazwisko <u>Kowalski</u>	<u>Imielska</u>																																																														
2. Imię (imiona) <u>Adam</u>	<u>Barbara</u>																																																														
3. Nazwisko rodowe <u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>																																																														
4. Stan cywilny <u>wdowiec</u>	<u>rozwidziona</u>																																																														
5. Data urodzenia <u>15 maja 1950r.</u>	<u>11 kwietnia 1965r.</u>																																																														
6. Miejsce urodzenia <u>Inowrocław</u>	<u>Radom</u>																																																														
7. Miejsce zamieszkania <u>Radom</u>	<u>Radom</u>																																																														
1. Nazwisko																																																															
2. Imię (imiona)	<u>Bogdan</u>	<u>Ireneusz</u>																																																													
3. Nazwisko rodowe	<u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>																																																													
1. Nazwisko																																																															
2. Imię (imiona)	<u>Irena</u>	<u>Irmina</u>																																																													
3. Nazwisko rodowe	<u>Piasek</u>	<u>Bielska</u>																																																													
1. Nazwisko	<u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>																																																													
2. Imię	<u>Dariusz</u>	<u>Krystyna</u>																																																													
<i>Adam Kowalski</i>	<i>Dariusz Kowalski</i>																																																														
<i>Barbara Imielska</i>	<i>Krystyna Czczot</i>																																																														
1. Akt urodzenia męża sporządzony w USC	<u>Inowrocław</u>	Nr <u>105/1950/</u>																																																													
2. Akt urodzenia żony sporządzony w USC	<u>Radom</u>	Nr <u>121/1965/</u>																																																													
3. Mąż zmarł dnia w																																																															
Akt zgonu męża sporządzony w USC		Nr																																																													
4. Żona zmarła dnia w																																																															
Akt zgonu żony sporządzony w USC		Nr																																																													

Akt małżeństwa oraz jego odpisy w przypadku administracyjnej zmiany nazwiska mężczyzny

Uwaga:

W odpisie skróconym aktu małżeństwa nastąpiła zmiana nazwiska mężczyzny i jego nazwiska rodzowego - zgodnie z decyzją Starosty Radomskiego, oraz w cz. IV pkt. 3 nazwiska dzieci, jako że przy zawieraniu małżeństwa małżonkowie oświadczyli, że dzieci zrodzone z tego małżeństwa będą nosiły nazwisko ojca.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Województwo mazowieckie
Urząd Stanu Cywilnego w Radomiu

ODPIS SKRÓCONY AKTU MAŁŻEŃSTWA

I. Dane dotyczące osób zawierających małżeństwo:

	Mężczyzna	Kobieta
1. Nazwisko	<u>Grabarek</u>	<u>Imielska</u>
2. Imię (imiona)	<u>Adam</u>	<u>Barbara</u>
3. Nazwisko rodowe	<u>Grabarek</u>	<u>Czczot</u>
4. Data urodzenia	<u>15 maja 1950r.</u>	<u>11 kwietnia 1965r.</u>
5. Miejsce urodzenia	<u>Inowrocław</u>	<u>Radom</u>

II. Dane dotyczące daty i miejsca zawarcia małżeństwa:
1. Data: dwudziestego czwartego kwietnia tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego
dziesiątego (24.4.1999) roku 2. Miejsce: Radom

III. Dane dotyczące rodziców:

	Mężczyzna	Kobieta
A. Ojciec	<u>Bogdan</u>	<u>Ireneusz</u>
1. Imię (imiona)	<u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>
2. Nazwisko rodowe	<u>Irena</u>	<u>Irmina</u>
B. Matka	<u>Piasek</u>	<u>Bielska</u>
1. Imię (imiona)		
2. Nazwisko rodowe		

IV. Nazwisko noszone po zawarciu małżeństwa:
1. Mężczyzna: Grabarek
2. Kobieta: Imielska
3. Dzieci: Grabarek

V. Adnotacje o ustaniu lub unieważnieniu małżeństwa:

Podpisano się zgodnie powyższego aktu z treścią aktu małżeństwa Nr 177/1999
Miejscu na oficjalny skarbowa Radom data 16 maja 1999 r.
KIEROWNIK
Urzędu Stanu Cywilnego
Barbara Rzeszut

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Województwo mazowieckie
Urząd Stanu Cywilnego w Radomiu
Nr 17/1999 Radom data 24 kwietnia 1999 r.

ODPIS ZUPEŁNY AKTU MAŁŻEŃSTWA

I. Dane dotyczące osób zawierających małżeństwo:

	Mężczyzna	Kobieta
1. Nazwisko	<u>Kowalski</u>	<u>Imielska</u>
2. Imię (imiona)	<u>Adam</u>	<u>Barbara</u>
3. Nazwisko rodowe	<u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>
4. Stan cywilny	<u>wdowiec</u>	<u>rozwidziona</u>
5. Data urodzenia	<u>15 maja 1950r.</u>	<u>11 kwietnia 1965r.</u>
6. Miejsce urodzenia	<u>Inowrocław</u>	<u>Radom</u>
7. Miejsce zamieszkania	<u>Radom</u>	<u>Radom</u>

II. Dane dotyczące daty i miejsca zawarcia małżeństwa:
1. Data: dwudziestego czwartego kwietnia tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego
dziesiątego (24.4.1999) roku 2. Miejsce: Radom

III. Dane dotyczące rodziców:

	Mężczyzna	Kobieta
A. Ojciec		
1. Nazwisko	<u>Bogdan</u>	<u>Ireneusz</u>
2. Imię (imiona)	<u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>
3. Nazwisko rodowe	<u>Irena</u>	<u>Irmina</u>
B. Matka	<u>Piasek</u>	<u>Bielska</u>
1. Nazwisko		
2. Imię (imiona)		
3. Nazwisko rodowe		

IV. Nazwisko noszone po zawarciu małżeństwa:
1. Mężczyzna: Kowalski
2. Kobieta: Imielska
3. Dzieci: Kowalski(a)

V. Świadkowie:

	Mężczyzna	Kobieta
1. Nazwisko	<u>Kowalski</u>	<u>Czczot</u>
2. Imię	<u>Dariusz</u>	<u>Krystyna</u>

VI. Uwagi:

Podpisy osób zawierających małżeństwo i świadków:
/-/ Kowalski Adam /-/ Kowalski Dariusz
/-/ Imielska Barbara /-/ Czczot Krystyna

Stwierdzam, że osoby wymienione w rubryce I zgłosiły zgodne oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński.

KIEROWNIK
/-/ Barbara Rzeszut
Urzędu Stanu Cywilnego

Wznowienie dodatku Decyzja Starosty Radomskiego z dnia 30.04.1999r. Nr SR-18/99 zmienia nazwisko i nazwisko rodowe mężczyzny którego akt dotyczy z "Kowalski" na "Grabarek"
Radom, dnia 1999.05.16 Kierownik USC /-/ Barbara Rzeszut

Podpisano się zgodnie powyższego aktu z treścią aktu małżeństwa
Miejscu na oficjalny skarbowa Radom data 16 maja 1999 r.
KIEROWNIK
Urzędu Stanu Cywilnego
Barbara Rzeszut

PRAWO W USC**ZMIANA IMION I NAZWISK**

Ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie ustaw - *Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks postępowania cywilnego, Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej* oraz niektórych innych ustaw - z dniem 15 listopada 1998 r. została także zmieniona ustawa z dnia 15 listopada 1956 roku o zmianie imion i nazwisk (Dz.U. z 1963 r. nr 59, poz. 328).

Zmiany te są niewielkie a związane przede wszystkim z nowym obowiązującym z dniem 1 stycznia 1999 r. podziałem administracyjnym państwa.

Skreślony został art. 4 ww. ustawy mówiący o tym, że zmiana nazwiska osoby pozostającej w związku małżeńskim wymaga zgody drugiego małżonka i rozciąga się na niego. W związku z powyższym osoby pozostające w związku małżeńskim, bez względu na to, czy obydwoje pragną zmienić nazwisko czy tylko jedna z nich, składają odrębne podania.

Do podania należy dołączyć:

- odpis skrócony aktu urodzenia wnioskodawcy
- odpis skrócony aktu małżeństwa, jeżeli wnioskodawca pozostaje w związku małżeńskim a ponadto,
- jeżeli decyzja o zmianie nazwiska ma objąć również małoletnie dzieci - odpisy skrócone ich aktów urodzenia.

Rozpatrując wniosek o zmianie nazwiska organ orzekający powinien mieć na względzie art.25 §2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (Dz.U. nr 9, poz.59 z późn.zm.) a mianowicie:

- małżonkowie mogą nosić wspólne nazwisko będące dotychczasowym nazwiskiem jednego z nich
- każdy z małżonków może połączyć swoje dotychczasowe nazwisko

z dotychczasowym nazwiskiem drugiego małżonka

- nazwisko utworzone w wyniku połączenia nie może się składać z więcej niż dwóch członów.

Odnosnie nazwisk dla dzieci obowiązuje zasada wynikająca z art.88 *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego* tj. dziecko może nosić nazwisko albo ojca albo matki. Niedopuszczalne jest utworzenie dla dziecka nazwiska dwuczłonowego, składającego się z jednego członu nazwiska ojca i drugiego członu nazwiska matki, tak jak bywa to np. w Hiszpanii czy krajach Ameryki Łacińskiej - zgodnie z tamtejszym prawem.

Zmieniony został art.8 ustawy, który uprawnienia w sprawach określonych w ustawie przyznał staroście właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy. W przypadku, gdy brak jest miejsca zamieszkania wnioskodawcy, decyzję administracyjną wydaje Prezydent m.st. Warszawy - jako organ wykonawczy gminy Warszawa-Centrum.

Osoby zamieszkałe za granicą składają podania za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej staroście właściwemu dla ostatniego miejsca zamieszkania albo ostatniego pobytu w Polsce. W przypadku braku takich podstaw właściwy jest Prezydent m.st. Warszawy - jako organ wykonawczy gminy Warszawa-Centrum (art.9).

Decyzja starosty o zmianie imienia lub nazwiska, a także o ustaleniu pisowni lub brzmienia imienia i nazwiska, doręczana jest:

- osobom, które wystąpiły z wnioskiem o zmianę imienia, nazwiska lub ustalenie ich pisowni lub brzmienia
- kierownikom urzędów stanu cywilnego przechowującym akty urodze-

nia i małżeństwa, celem naniesienia wzmianek marginesowych.

Do komórek ewidencji ludności, wojskowych komend uzupełnień, Centralnego Rejestru Skazanych Ministerstwa Sprawiedliwości organ orzekający przysyła tylko zawiadomienia o zmianie imienia czy nazwiska. Nie informuje się o zmianie imienia czy nazwiska organów policji ani też urzędów skarbowych pomimo, że zapis taki pozostał w art.11 ustawy, ponieważ został on pomyłkowo powtórzony z tekstu jednolitego ustawy z 1963 r.

Poniżej przedstawiam jednolity tekst ustawy z dnia 15 listopada 1956 r. o zmianie imion i nazwisk uwzględniający wszystkie zmiany, które nastąpiły po 1963 roku.

mgr Krystyna Gładych

Dz.U.63.59.328

1975-06-01 zm.wyn.z: Dz.U.75.17.94

1990-05-27 zm.wyn.z: Dz.U.90.34.198

1996-01-01 zm.wyn.z: Dz.U.95.141.692

1998-11-15 zm.: Dz.U.98.117.757

1999-01-01 zm.: Dz.U.98.106.668

USTAWA

z dnia 15 listopada 1956 r.

o zmianie imion i nazwisk

(jednolity tekst)

Art. 1.

1. Zmiana imienia lub nazwiska obywatela polskiego na inne wskazane przez niego imię lub nazwisko może nastąpić na jego wniosek na zasadach określonych w przepisach niniejszej ustawy.

2. Zmiana imienia lub nazwiska osoby, która nie posiada żadnej przynależności państwowej, na inne wskazane przez nią imię lub nazwisko może nastąpić na jej wniosek, jeżeli osoba ta ma miejsce zamieszkania w Polsce.

3. Zmiana może dotyczyć również nazwiska rodowego kobiety, która pozostaje lub pozostawała w związku małżeńskim.

Art. 2.

1. Wniosek o zmianę nazwiska podlega uwzględnieniu, jeżeli jest uzasadniony ważnymi względami.

2. W szczególności ważne względy zachodzą, gdy wnioskodawca nosi nazwisko:

- 1) ośmieszające albo nie licujące z godnością człowieka,
- 2) o brzmieniu niepolskim,
- 3) posiadające formę imienia, a także, jeżeli wnioskodawca pragnie zmienić swoje nazwisko na nazwisko, którego od wielu lat używa.

Art. 3.

Wniosek o zmianę nazwiska nie podlega uwzględnieniu:

- 1) gdy zachodzi uzasadniona obawa, że wnioskodawca ubiega się o zmianę nazwiska w zamiarze ułatwienia sobie działalności przestęp-

czej albo uchylecia się od odpowiedzialności cywilnej lub karnej,

- 2) gdy wnioskodawca ubiega się o zmianę nazwiska na nazwisko historyczne, wsławione na polu kultury i nauki, działalności politycznej, społecznej albo wojskowej, chyba że posiada członków rodziny o tym nazwisku lub jest powszechnie znany pod tym nazwiskiem.

Art. 4. (skreślony).**Art. 5.**

1. Zmiana nazwiska obojga rodziców rozciąga się na małoletnie dzieci.

2. Jeżeli zmiana nazwiska dotyczy tylko jednego z rodziców, rozciągnięcie jej na małoletnie dziecko wymaga zgody drugiego z rodziców, chyba że nie ma on pełnej zdolności do czynności prawnych, nie żyje lub nie jest znany albo że jest pozbawiony władzy rodzicielskiej. Gdy dziecko ukończyło 14 lat, potrzebna jest również jego zgoda.

3. W razie braku porozumienia między rodzicami każde z nich może zwrócić się o rozstrzygnięcie do władzy opiekuńczej. Decyzja co do zmiany nazwiska małoletniego dziecka zapada po uprawomocnieniu się postanowienia władzy opiekuńczej.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy zmiana nazwiska ma dotyczyć tylko małoletniego dziecka. Z wnioskiem o zmianę nazwiska małoletniego dziecka występuje przedstawiciel ustawowy.

Art. 6.

1. Nazwisko może składać się najwyżej z dwóch części (członów).

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do nazwisk w przypadku zawarcia małżeństwa lub przysposobienia.

Art. 7. Przepisy art. 2 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 oraz art. 5 ust. 3 i 4 stosuje się do zmiany imion.

Art. 8.

W sprawach określonych w ustawie rozstrzyga, w drodze decyzji administracyjnej, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy, a w przypadku braku takiego miejsca – Prezydent m. st. Warszawy jako organ wykonawczy gminy Warszawa-Centrum.

Art. 9.

1. Podania w sprawach określonych w ustawie osoby zamieszkałe w Polsce składają organom o których mowa w art. 8. Jeżeli wnioskodawca zamieszkuje za granicą, podanie składa się za pośrednictwem konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Właściwość miejscową starostów określa, w stosunku do osób zamieszkałych za granicą, kolejno: ostatnie miejsce ich zamieszkania albo ostatnie miejsce pobytu w Polsce. W przypadku braku takich podstaw właściwy jest Prezydent m. st. Warszawy jako organ wykonawczy gminy Warszawa-Centrum.

Art. 10.

1. W razie wątpliwości, pisownię lub brzmienie imienia i nazwiska ustala starosta, na wniosek strony.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadkach dostosowania pisowni imion i nazwisk do zasad pisowni polskiej zgodnie z fonetycznym brzmieniem.

3. Ustalenie pisowni określone w ust. 2 może nastąpić również

z urzędu, jeżeli imię lub nazwisko ma brzmienie polskie.

Art. 11.

1. Organ, o którym mowa w art. 8, zawiadamia o zmianie imienia lub nazwiska urzędy stanu cywilnego właściwe ze względu na miejsce sporządzenia aktu urodzenia i małżeństwa

wnioskodawcy oraz miejsce sporządzenia aktów urodzeń jego małoletnich dzieci, a ponadto właściwy urząd skarbowy i organ policji, wojskową komendę uzupełnień i organy ewidencji ludności oraz Centralny Rejestr Skazanych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadkach przewidzianych w art. 10.

Art. 11a.

Określone w ustawie zadania i kompetencje starosty są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

Art. 12.

Traci moc dekret z dnia 10 listopada 1945 r. o zmianie i ustalaniu imion i nazwisk (Dz. U. Nr 56, poz. 310).

NAZWISKA NOSZONE PO ZAWARCIU MAŁŻEŃSTWA

Z dniem 15 listopada 1998 r. zostały zmienione zasady nazwisk noszonych po zawarciu małżeństwa. Zgodnie bowiem z art. 25 *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego* o nazwisku, które każdy z małżonków będzie nosił po zawarciu małżeństwa, decyduje jego oświadczenie złożone przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Oświadczenie może być złożone bezpośrednio po zawarciu małżeństwa albo przed sporządzeniem przez kierownika urzędu stanu cywilnego zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa.

Pan Kowalski zawiera związek małżeński z panią Wiśniewską; po zawarciu małżeństwa mogą nosić nazwisko wg następujących zasad:

1. Małżonkowie mogą nosić nazwisko wspólne będące dotychczasowym nazwiskiem jednego z nich.

pan: Kowalski pani: Kowalska
albo

pan: Wiśniewski pani: Wiśniewska

2. Każdy z małżonków może zachować swoje dotychczasowe nazwisko.

pan: Kowalski pani: Wiśniewska

3. Każdy z małżonków może połączyć swoje dotychczasowe nazwisko z dotychczasowym nazwiskiem drugiego małżonka.

pan: Kowalski-Wiśniewski albo Wi-

śniewski-Kowalski

pani: Wiśniewska-Kowalska albo Kowalska-Wiśniewska.

W przypadku, gdy nazwiska nupturientów są dwuczłonowe, nazwisko utworzone w wyniku połączenia nie może się składać z więcej niż 2 członów. I tak np.

pan: Kowalski-Wilk

pani: Wiśniewska-Koza

po zawarciu małżeństwa mogą nosić nazwiska

pan:

- Kowalski-Wiśniewski albo

- Wiśniewski-Kowalski albo

- Kowalski-Koza albo

- Koza-Kowalski albo

- Wilk-Wiśniewski albo

- Wiśniewski-Wilk albo

- Wilk-Koza albo

- Koza-Wilk

pani:

- Wiśniewska-Kowalska albo

- Kowalska-Wiśniewska albo

- Wiśniewska-Wilk albo

- Wilk-Wiśniewska albo

- Koza-Kowalska albo

- Kowalska-Koza albo

- Koza-Wilk albo

- Wilk-Koza

4. W razie nie złożenia oświadczenia w sprawie nazwiska, każdy z małżonków zachowuje swoje dotychczasowe nazwisko. Opcja ta nie będzie występowała przy zawieraniu małżeństwa w kraju, ale będzie bardzo przydatna przy wpisywaniu zagranicznego aktu małżeń-

stwa do polskich ksiąg stanu cywilnego.

Nazwisko dziecka

Została zachowana dotychczasowa zasada wynikająca z art. 88 *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego*, że dziecko, co do którego istnieje domniemanie pochodzenia od męża matki nosi jego nazwisko, chyba że małżonkowie oświadczyli, że dziecko będzie nosić nazwisko matki.

W przypadku, gdy z zagranicznego aktu małżeństwa nie wynika, jakie nazwiska noszą małżonkowie po zawarciu małżeństwa, oświadczenia takie mogą być złożone łącznie z wnioskiem o transkrypcję aktu.

Możliwość wyboru nazwisk wynika z art. 25 kod.rodz.i op.

Jeżeli małżeństwo jest zawierane w zagranicznym urzędzie stanu cywilnego

- pomiędzy cudzoziemcami, to nie mogą oni złożyć oświadczeń o nazwiskach i wówczas każdy z małżonków zachowuje swoje dotychczasowe nazwisko, a dzieci noszą nazwisko ojca
- pomiędzy cudzoziemcem a obywatelem polskim, oświadczenie może złożyć tylko obywatel polski a cudzoziemiec pozostaje przy swoim dotychczasowym nazwisku, zaś dzieci noszą nazwisko ojca
- pomiędzy obywatelami polskimi, obydwoje mogą złożyć oświadczenie o swoich nazwiskach i dodatkowo jeszcze o nazwiskach dzieci zrodzonych z tego małżeństwa.

mgr Krystyna Gładych

GALERIA USC

18

GORZÓW WIELKOPOLSKI

Miasto GORZÓW WIELKOPOLSKI

- województwo lubuskie
- kod terytorialny: 0861011
- liczba mieszkańców: miasta - 130000
- gminy Deszczno - 7000
- obszar miasta: 77 km²

Urząd Stanu Cywilnego w Gorzowie Wielkopolskim obsługuje miasto Gorzów Wlkp. i gminę Deszczno.

Od 19 sierpnia 1998 roku mieści się w osobnym budynku - willi wzniesionej w 1903 roku i zajmuje jej parter.

W USC w Gorzowie Wlkp. sporządza się rocznie około

- 2400 aktów urodzeń
- 750 aktów małżeństw
- 1400 aktów zgonu.

W urzędzie tym pracuje 6 osób, i wszystkie legitymują się długoletnim stażem w USC. Kierownikiem jest Marian Kempa (29 lat pracy w USC) a zastępcą kierownika jest Bernadeta Zubik (22 lata pracy w USC).

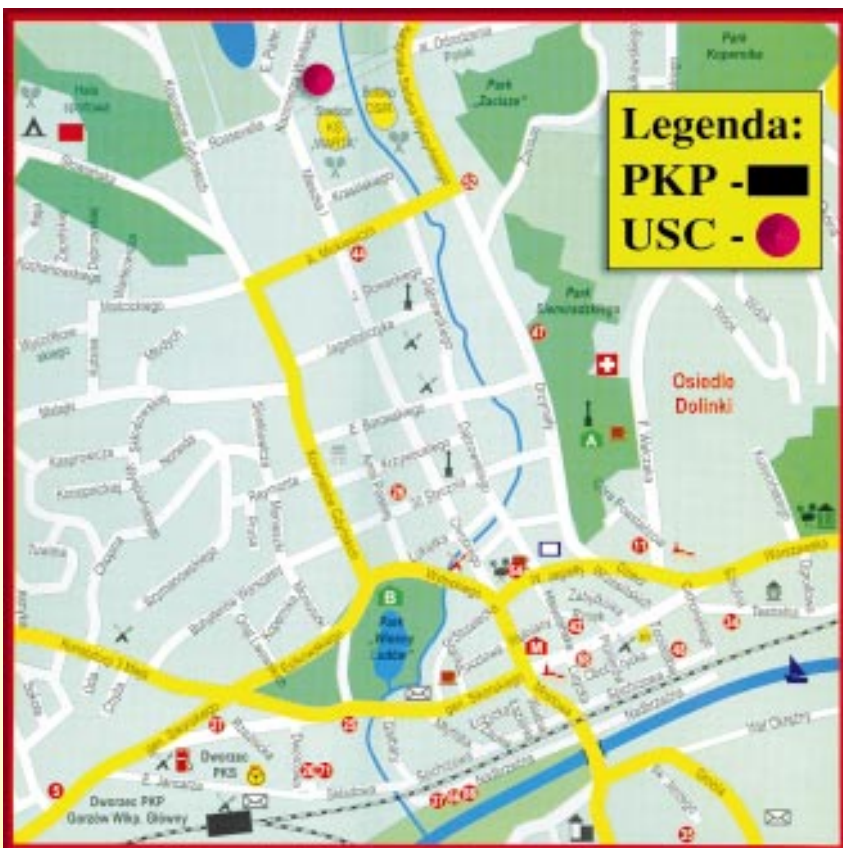
Archiwum gorzowskiego USC wyposażone jest w stacjonarne, przesuwane regały. Przechowywane są w nim

- księgi z lat 1897-1945 (księgi niemieckie z miasta Gorzowa Wlkp. i byłego powiatu gorzowskiego) w liczbie około 700 tomów
- księgi-wtórki byłego powiatu gorzowskiego - około 200 tomów
- księgi miasta Gorzowa Wlkp. od 1945 do 1997 - około 800 tomów
- akta zbiorowe do ww. akt (1945-1997).

Ten duży Urząd Stanu Cywilnego nie jest jeszcze skomputeryzowany - wszystkie akty i dokumenty wypełniane są przy pomocy zwykłej maszyny do pisania...

Adres USC:

66-400 Gorzów Wielkopolski
ul. Kazimierza Wielkiego 1
tel. (0-95) 735-85-76, 735-84-58
fax 735-84-57

Sala ślubów

PTH „TECHNIKA” sp. z o.o.

44-102 Gliwice, ul. Toszecka 2, tel. (032) 231-97-03 (pbx), fax 232-71-31

WSZYSTKO DLA USC

SZYLDY EMALIOWANE

*HIGROMETRY
DO ARCHIWUM*

*DRUKI AKCYDENSOWE
I OPRAWY OZDOBNE*

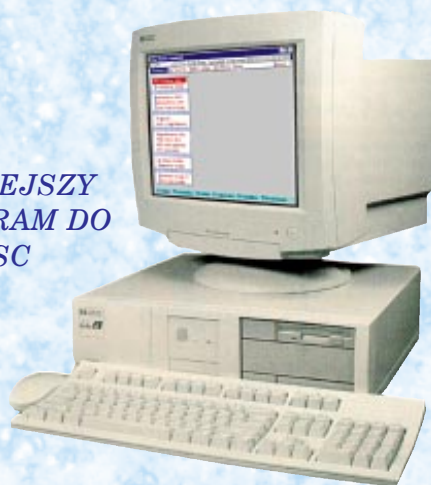
*JEDYNY W POLSCE
BIULETYN DLA USC*

WYDAWNICTWA

*NAJPOPULARNIEJSZY
W POLSCE PROGRAM DO
OBSŁUGI USC*

*SZAFY DO
ARCHIWUM*

